

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2021/04 van 26 januari 2021

betreffende

tekst	ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de scheepvaart
roepnaam	(Scheepvaartdecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 18 december 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 20 december 2020 van mevrouw Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, ontvangen door de VTC op 21 december 2020;

Brengt op 26 januari 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken (hierna “de aanvrager”) verzocht bij e-mail van 21 december 2020 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een voorontwerp van decreet over de scheepvaart (hierna “het Ontwerp”).
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De VTC beperkt zich in deze uitleg tot de delen van het Ontwerp die haar relevant lijken in het kader van de bescherming van persoonsgegevens.
4. Het Ontwerp voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn 2009/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 tot vaststelling van de grondbeginselen voor het onderzoek van ongevallen in de zeescheepvaartsector en voorziet ook in de rechtsgrond voor de omzetting van de Richtlijn 2017/2397 van 12 december 2017 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties in de binnenvaart.
5. Het Ontwerp creëert een algemeen regelgevend kader voor het beheer en het gebruik van de binnenwateren en de scheepvaart. Vooreerst voorziet het Ontwerp in het codificeren van de gewestelijke bevoegdheden inzake binnenvaart en scheepvaart. Met het oog op het verder verhogen van de veiligheid op de Vlaamse waterwegen wordt de regelgeving daarnaast geactualiseerd en worden handhavingsmodaliteiten opgenomen.
6. Diverse bepalingen zijn relevant in het kader van de bescherming persoonsgegevens:
  - Artikel 57: artikel 57 van het Ontwerp betreft de registratie van binnenschepen. Het artikel brengt een delegatie met zich mee aan de Vlaamse Regering, waarbij het aan de Vlaamse Regering toekomt al dan niet te voorzien in een Vlaams Register voor Binnenschepen. Het komt aan de Vlaamse Regering toe de modaliteiten voor dit Register nader te bepalen, onder meer het toepassingsgebied, de procedure tot registratie, inhoud van het register, eventuele overmaking en openbaarheid van gegevens...
  - Artikel 90 tot en met 102 Ontwerp: deze artikelen bepalen onder meer het volgende (de inhoud van elk van de artikelen wordt in het advies verder toegelicht waar relevant voor de verwerking van persoonsgegevens):
  - Artikel 90 van het Ontwerp voorziet in de oprichting van een OSB (Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen en incidenten op de Binnenwateren). Het Vlaams Gewest werkt samen met de federale onderzoeksinstantie. Een samenwerkingsakkoord zal worden gesloten. Bij de uitwerking van de organisatie en de samenwerking, wordt de functionaris voor de gegevensbescherming van de OSB betrokken.
  - Artikel 95 van het Ontwerp omschrijft de bevoegdheden van de onderzoekers van de OSB, of een andere bevoegdheidsinstantie, waaraan de OSB haar onderzoeksbevoegdheid heeft gedelegeerd. Zo krijgen de onderzoekers vrije toegang tot de resultaten van de onderzoeken op de lichamen van slachtoffers of van testen op monsters die genomen zijn van de lichamen van slachtoffers; ze mogen de resultaten eisen van onderzoeken of analyses van monsters van degenen die bij de exploitatie van een schip zijn betrokken of van andere relevante personen, en ze krijgen de vrije toegang tot die resultaten en ze mogen getuigen horen in afwezigheid van personen van wie de belangen het veiligheidsonderzoek zouden kunnen belemmeren. Binnen het kader van de bevoegdheden van de onderzoekers, worden persoonsgegevens verzameld en verwerkt.

- Artikel 96 van het Ontwerp bepaalt dat de onderzoeksinstantie de nodige maatregelen moet nemen om het vertrouwelijk karakter te bewaren en te bewaken van alle gegevens, documenten en informatie waarover ze beschikt in het kader van haar opdracht. Het laatste lid stipuleert dat de persoonsgegevens die worden verzameld en verwerkt zoveel als mogelijk geanonimiseerd dan wel gepseudonimiseerd worden in overeenstemming met de doeleinden van het onderzoek.
  - Artikel 102 van het Ontwerp legt het verbod op om na een scheepvaartongeval of incident desbetreffende informatie te vernietigen of te laten verdwijnen. Het laatste lid van dit artikel stipuleert dat de persoonsgegevens die verzameld en verwerkt worden door de OSB of de bevoegde instantie tijdens de loop van het veiligheidsonderzoek, gedurende 5 jaar na afloop van het onderzoek worden bewaard.
  - Artikel 105 : artikel 105 van het Ontwerp behandelt de verwerking van persoonsgegevens door toezicht-, inspectie- en handhavingsdiensten, en de mogelijkheid voor deze diensten om zich te beroepen op uitzonderingen op de rechten en verplichtingen onder de AVG.
  - Artikel 162: dit artikel voorziet in een wijziging van de wet van 24 november 1975 houdende goedkeuring en uitvoering van het Verdrag inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee, 1972, bijgevoegd Reglement en zijn Bijlagen, opgemaakte te Londen op 20 oktober 1972. Artikel 162 van het Ontwerp bevat een regeling met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en de eventueel noodzakelijke beperking van de rechten van de betrokkenen overeenkomstig artikel 23 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
7. In het geval de aanvrager van oordeel is dat ook andere bepalingen moeten bekeken worden door de VTC, kan nog steeds een aanvullend verzoek hieromtrent gericht worden aan de VTC.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. Voorafgaande toelichting

- 8. Het Ontwerp werd nog niet voor een advies voorgelegd aan de VTC. Er dient echter wel te worden verwezen naar het advies wetgeving VTC nr. 2020/06 van 24 maart 2020, waarin al een advies werd verleend over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering *betreffende de Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen en -incidenten op binnenwateren*. Opmerkingen geformuleerd door de VTC in dit advies, kennen ook hier hun relevantie voor de analyse van het Ontwerp.
- 9. De adviesaanvrager heeft zelf geen artikelen aangeduid die de verwerking van persoonsgegevens betreffen. De VTC bespreekt de volgende artikelen die haar relevant lijken.

b. Artikelsgewijze bespreking

A. Vlaams Register voor Binnenschepen (Artikel 57 Ontwerp)

- 10. Artikel 57 van het Ontwerp voorziet in de mogelijkheid dat de Vlaamse Regering een Vlaams Register voor Binnenschepen opricht. De modaliteiten (inhoudelijke invulling, overdracht van gegevens, de openbaarheid van Register, doorhaling van registratie...) worden volledig bepaald door de Vlaamse Regering. Een aantal aandachtspunten dienen in acht te worden genomen als aan deze bepaling uitvoering wordt gegeven.
- 11. Dit artikel voorziet in een eventuele verwerking van persoonsgegevens van de volgende **betrokkenen** (niet nader benoemd in het artikel): eigenaars van binnenschepen of andere personen gemachtigd om de aanvraag tot registratie in te dienen.
- 12. Het ontwerpartikel bepaalt niet nader welke gegevens zullen worden geïntegreerd in het register, maar minimaal betreft dit wellicht de identificatiegegevens van bovenvermelde betrokken, waardoor het om de verwerking van **persoonsgegevens** gaat.

13. Het ontwerpartikel bepaalt dat in een openbaarheid van de gegevens in het register kan worden voorzien. Deze openbaarheid kan ertoe leiden dat ook **ontvangers** in de zin van artikel 4,9° AVG dienen te worden aangeduid. Als een ontvanger wordt namelijk gekwalificeerd *“een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst of een ander orgaan, al dan niet een derde, aan wie/waaraan de persoonsgegevens worden verstrekt.”* De VTC wijst erop dat als het gaat om openbaarheid, iedereen de ontvanger is. Er is evenwel ook de mogelijkheid om te kiezen voor een beperktere verspreiding van persoonsgegevens op actieve wijze.
14. Er is hier sprake van een **delegatie aan de Vlaamse Regering**. De VTC wenst hierbij te onderlijnen dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (bij delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald voor de verwerking van persoonsgegevens, maar dat de essentie van deze verwerking in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof over delegatie door de wetgever.¹ Dit geldt in het bijzonder wanneer in een mogelijke openbaarheid van de gegevens wordt voorzien.
15. De essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens zijn de volgende, zoals opgenomen in artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwetvoorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c) ² of punt e) ³ van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
  - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁴;
  - de betrokkenen;
  - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
  - de opslagperioden⁵;
  - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁶.
16. De VTC wijst er dan ook op dat verdere preciseringen noodzakelijk zijn in artikel 57 van het Ontwerp, waarbij deze essentiële gegevens minimum beknopt moeten worden opgenomen.
17. Gezien de integratie van ontvangers en de eventuele openbaarheid van het register, moet een bijzondere aandacht ook uitgaan naar artikel 13, 1, d), AVG, inzake de te verstrekken gegevens wanneer persoonsgegevens bij de betrokkene worden verzameld. De verwerkingsverantwoordelijke dient de betrokkene op de hoogte te stellen van de ontvangers of de categorieën van ontvangers van de persoonsgegevens. Wat de openbaarmaking van het register betreft, dient mede de regelgeving inzake openbaarmaking van bestuursdocumenten in acht te worden genomen, zoals bepaald in het Bestuursdecreet, zodat een afweging plaatsvindt tussen de openbaarheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

---

¹ GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v.

² “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

³ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁴ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁵ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁶ Als er gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

B. Oprichting Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen en incidenten op de Binnenwateren (OSB) (artikelen 90 tot en met 102 Ontwerp)

Inleiding

18. Artikel 90 van het Ontwerp bepaalt dat er een onderzoeksinstantie voor scheepvaartongevallen en incidenten wordt opgericht. Gelet op het beperkte aantal ongevallen met zeeschepen dat zich voordoet op binnenwateren wordt voorzien in een samenwerking met de Federale Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen (FOSO) die al operationeel is en eveneens is opgericht in uitvoering van Richtlijn van 2009/18/EG. Daartoe zal een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten met de Federale Overheid waarin de verdere modaliteiten inzake termijnen, kwaliteit en deskundigheid van de onderzoekers, samenwerking, vertrouwelijkheid, bewaring van bewijsmateriaal, databanken, ... worden opgenomen (Memorie van Toelichting bij artikel 90 van het Ontwerp).
19. Verder bepaalt artikel 90 van het Ontwerp: “Bij de uitwerking van de organisatie en de samenwerking (met de federale onderzoeksinstantie, eigen toevoeging), vermeld in het tweede lid, wordt de functionaris voor de gegevensbescherming van de OSB betrokken.”
20. Voor dit ontwerpartikel moet worden verwezen naar het eerder verleende advies wetgeving VTC nr. 2020/06 van 24 maart 2020, waarin al een advies werd verleend over het Ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen en -incidenten op binnenwateren (OSB). Een aantal opmerkingen geformuleerd door de VTC in dit advies, kennen ook hier hun relevantie.
21. Artikel 90 van het Ontwerp, moet inzake verwerking van persoonsgegevens worden samen gelezen met de daaropvolgende artikelen van het Ontwerp, in het bijzonder de artikelen 95, 96 en 97 van het Ontwerp.
22. Uit artikel 95 van het Ontwerp komt naar voor dat gegevens zullen worden verwerkt van onder meer de volgende **betrokkenen**:
  - Bemanning of andere niet nader gedefinieerde personen;
  - Slachtoffers van scheepvaartongevallen en incidenten;
  - Betrokken bij het ongeval of incident;
  - Getuigen;
  - Eigenaars van binnenschepen;
  - Onderzoekers en externe deskundigen.
23. De volgende **gegevens** worden verwerkt:
  - de categorieën van gegevens komen slechts uitermate beperkt aan bod in de bovenvermelde artikelen;
  - artikel 95 bepaalt het volgende: “De persoonsgegevens die worden verzameld en verwerkt op basis van de bevoegdheden vermeld in het eerste lid, zijn deze die noodzakelijk zijn om betrokkenen bij het scheepvaartongeval of -incident te identificeren en hun rol bij het ongeval of incident te bepalen, met inbegrip van de relevante medische gegevens. Tenzij de strikte noodzakelijkheid hiervan zou blijken uit het onderzoek worden geen gegevens van de betrokkenen verzameld of verwerkt betreffende strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten.”;

- de medische gegevens verwijzen onder meer naar de resultaten van de onderzoeken op lichamen van slachtoffers;
24. Het is in elk geval duidelijk dat er persoonsgegevens worden verzameld. Meer nog, waar het gezondheidsgegevens betreft, kunnen deze worden gekwalificeerd als bijzondere categorieën van gegevens onder artikel 9, lid 1, AVG;
25. Gezien persoonsgegevens en meer nog bijzondere categorieën van gegevens onder artikel 9, lid 1 AVG worden verwerkt, gaat de VTC daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht;
26. Voor een verdere analyse van de types en kwalificatie van de persoonsgegevens kan worden verwezen naar randnummers 35 tot en met 38 van dit advies.

Kwaliteit van de regelgevende grondslag

27. Elke verwerking van persoonsgegevens moet rechtmatig zijn. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en dat de in randnummer 33 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden⁷.
28. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁸
29. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)⁹ of punt e)¹⁰ van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
  - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)¹¹;
  - de betrokkenen;
  - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
  - de opslagperioden¹²;

---

⁷ Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

⁸ Zie DEGRAVE, E., *“Lé-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26). Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁹ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

¹⁰ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

¹¹ Zie artikel 5.1.c), AVG.

¹² Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)¹³.
30. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de Memorie van Toelichting (VR 2020 1812 DOC.1513/3), wel kan afgeleid worden:
- wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen (artikel 91 en 95 Ontwerp);
  - wie de betrokkenen zijn (deze kunnen impliciet worden afgeleid uit 95 Ontwerp);
  - aan wie de gegevens worden verstrekt (onder meer OBS, extern aangestelde deskundigen, andere bevoegde overheidsinstanties waaraan de OSB haar onderzoekstaak heeft gedelegeerd);
  - opslagperiode: persoonsgegevens worden gedurende vijf jaar na afloop van het onderzoek bewaard (artikel 102 Ontwerp);
  - wie de verwerkingsverantwoordelijke is: OSB (artikel 97, §5 Ontwerp), wanneer meerdere bevoegde onderzoeksinstanties betrokken zijn, gelden zij als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken.
31. De **types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens** (randnummer 31) komen slechts zeer impliciet aan bod. Artikel 95, laatste lid van het Ontwerp bepaalt hieromtrent: *“De persoonsgegevens die worden verzameld en verwerkt op basis van de bevoegdheden vermeld in het eerste lid, zijn deze die noodzakelijk zijn om betrokkenen bij het scheepvaartongeval of -incident te identificeren en hun rol bij het ongeval of incident te bepalen, met inbegrip van de relevante medische gegevens. Tenzij de strikte noodzakelijkheid hiervan zou blijken uit het onderzoek worden geen gegevens van de betrokkenen verzameld of verwerkt betreffende strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten.”* Bijkomende aanvullingen en preciseringen zijn naar mening van de VTC noodzakelijk.
32. Op grond van deze artikelen uit het Ontwerp komt naar voor dat er in elk geval **persoonsgegevens** worden verzameld.
33. Meer nog, waar het gezondheidsgegevens betreft, kunnen deze worden gekwalificeerd als **bijzondere categorieën van gegevens onder artikel 9, lid 1, AVG**. Deze behoeven, naast een bijzondere rechtvaardigingsgrond, strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9, WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichhoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
  - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

---

¹³ Als er gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

34. De VTC stelt vast dat in artikel 91, §2 van het Ontwerp uitdrukkelijk uitgesloten wordt dat conclusies en veiligheidsaanbevelingen mogen gebruikt worden om de aansprakelijkheid te bepalen of de schuldvraag te beantwoorden. Artikel 94 bevestigt wat in artikel 91, §2 werd gesteld door uitdrukkelijk te bepalen dat verslagen en veiligheidsaanbevelingen niet als bewijs mogen worden gebruikt in strafrechtelijke, tuchtrechtelijke of civielrechtelijke procedures en dat onderzoekers en externe deskundigen niet mogen worden opgeroepen in een gerechtelijke procedure bij een scheepvaartongeval of incident als ze al betrokken waren bij het veiligheidsonderzoek. Op basis hiervan besluit de VTC dat **het niet gaat om persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10 AVG** (persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten). Het is evenwel aan te raden om deze uitsluiting ook te bepalen voor de verzamelde en verwerkte gegevens zelf.
35. Aanvullend is het volgens de VTC aangewezen dat in het geplande samenwerkingsakkoord (gesloten op grond van artikel 90 van het Ontwerp) een wettelijke basis wordt uitgewerkt voor de verwerking van persoonsgegevens die aan de vereisten van artikel 6 AVG voldoet.

Doelbinding

36. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
37. Uit artikel 91, §1 van het Ontwerp blijkt dat de OSB als doel heeft “de maritieme veiligheid te verhogen en verontreiniging door zeeschepen te voorkomen en daarmee de kans op toekomstige scheepvaartongevallen en incidenten te verminderen door 1° een spoedige uitvoering van het veiligheidsonderzoek en een gedegen analyse van scheepvaartongevallen en incidenten te bevorderen, om de oorzaken ervan vast te stellen; 2° ervoor te zorgen dat tijdig en nauwgezet verslag over het veiligheidsonderzoek wordt uitgebracht en voorstellen voor herstelmaatregelen worden gedaan; 3° ervoor te zorgen dat wordt nagegaan of er al dan niet gevolg wordt gegeven aan de veiligheidsaanbevelingen en de genomen herstelmaatregelen te onderzoeken om eventueel bijkomende veiligheidsaanbevelingen te geven.” Er kan dus een rechtvaardigingsgrond gevonden worden in het algemeen belang.”
38. De VTC is van mening dat deze gegevensuitwisseling kan worden beschouwd als noodzakelijk voor de uitvoering van de wettelijke opdracht zoals omschreven in artikel 91, §1 van het Ontwerp, waarmee de verwerkingsverantwoordelijke is belast, bedoeld in artikel 6.1, c° van de AVG.

Verantwoordelijkheid

39. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen. Het Ontwerp duidt in artikel 97, §5 de OSB aan als verwerkingsverantwoordelijke.
40. Het Ontwerp bepaalt verder in artikel 97, §5 dat wanneer meerdere bevoegde overheidsinstanties betrokken zijn, zij gelden als **gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken**.
41. De VTC neemt akte van deze kwalificatie, maar wijst erop dat dit in belangrijke mate een feitenkwestie is en dat als deze kwalificatie als gezamenlijke verantwoordelijke door de regelgever wordt gegeven, de realiteit daar ook aan zal moeten beantwoorden. Het zal dan ondermeer sprake moeten zijn van het effectief gezamenlijk bepalen van de doeleinden en de middelen. De VTC kan op basis van dit adviesdossier niet beoordelen of dit klopt. Bovendien ontslaat het statuut van gezamenlijke verantwoordelijke de Vlaamse instanties niet van de protocolverplichting o.b.v. het e-govdecreet als er sprake is van mededelingen van persoonsgegevens aan een andere overheid.
42. Als er sprake is van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, dan wenst de VTC in het bijzonder te wijzen op artikel 26, §1 AVG: “*Wanneer twee of meer verwerkingsverantwoordelijken gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen, zijn zij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken.*”

Zij stellen op transparante wijze hun respectieve verantwoordelijkheden voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening vast, met name met betrekking tot de uitoefening van de rechten van de betrokkene en hun respectieve verplichtingen om de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie te verstrekken, door middel van een onderlinge regeling, tenzij en voor zover de respectieve verantwoordelijkheden van de verwerkingsverantwoordelijken zijn vastgesteld bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijken van toepassing is. In de regeling kan een contactpunt voor betrokkenen worden aangewezen.”

43. Gezamenlijke verantwoordelijkheid houdt risico's in voor de rechten van de betrokkenen en transparantie. In ieder geval moeten er dus duidelijke afspraken worden gemaakt en moeten die op basis van het verantwoordingsprincipe ook beschikbaar zijn voor de betrokkenen en de toezichthouder.
44. Het geplande samenwerkingsakkoord (gesloten op grond van artikel 90 van het Ontwerp) dient deze elementen conform artikel 26, §1, AVG te bevatten.
45. De Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁴ voor de verwerking van persoonsgegevens en de gegevensstroom al dan niet noodzakelijk is. Er moet volgens artikel 35 AVG minstens een afweging zijn of de verwerking een waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen. Zo dat het geval is, is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist. De toezichthouder, in casu de VTC, kan dan beoordelen of deze afweging correct is.

---

¹⁴ Voor richtlijnen over, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

Minimale gegevensverwerking

46. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
47. Artikel 95 van het Ontwerp duidt de mogelijke onderzoeksdaeden (bevoegdheden) in hoofde van de onderzoekers van de OSB aan, en ook in hoofde van de onderzoekers van de andere bevoegde onderzoeksinstantie, waaraan de OSB haar onderzoekstaak heeft gedelegeerd.
48. Relevant in het kader van de verwerking van de persoonsgegevens zijn onder meer: “4° ze mogen alle relevante informatie en geregistreeerde gegevens, met inbegrip van de gegevens van de VDR, over een schip, reis, lading, bemanning of andere persoon, voorwerp, toestand of omstandigheid vrij inzien, kopiëren en gebruiken; 5° ze krijgen vrije toegang tot de resultaten van de onderzoeken op de lichamen van slachtoffers of van testen op monsters die genomen zijn van de lichamen van slachtoffers; 6° ze mogen de resultaten eisen van onderzoeken of analyses van monsters van degenen die bij de exploitatie van een schip zijn betrokken of van andere relevante personen, en ze krijgen de vrije toegang tot die resultaten; 7° ze mogen getuigen horen in afwezigheid van personen van wie de belangen het veiligheidsonderzoek zouden kunnen belemmeren”.
49. Zoals eerder werd aangegeven, kan uit bovenvermelde bepaling enigszins worden afgeleid wie de **betrokkenen** zijn van wie de gegevens worden verzameld (randnummer 30).
50. Echter worden **de categorieën van persoonsgegevens** onvoldoende bepaald (randnummer 36 en volgende). Hierdoor kan de VTC nu niet met voldoende zekerheid vaststellen dat de verzamelde en verwerkte persoonsgegevens proportioneel zijn met het doel van de verwerking.
51. Het Ontwerp voorziet in de mogelijkheid om persoonsgegevens **mee te delen** aan een andere overheidsinstantie (federale onderzoeksinstantie of een andere bevoegde onderzoeksinstantie waaraan de OSB haar onderzoekstaak heeft gedelegeerd). Voor wat persoonsgegevens betreft zal rekening moeten gehouden worden met het artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan een instantie de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisseling tussen instanties. Onder deze instanties vallen onder meer overheidsinstanties van de federale overheid (zoals een federale onderzoeksinstantie) (artikel 1.3 Bestuursdecreet van 7 december 2018). Artikel 8, §1 van het Vlaamse e-govdecreet van 18 juli 2008 bepaalt nader welke gegevens in dit protocol moeten worden opgenomen.
52. De VTC stelt in ieder geval met tevredenheid vast dat er al minstens gedacht wordt om de mededeling van persoonsgegevens te regelen. Dit wordt afgeleid uit artikel 90, laatste lid van het Ontwerp, waarin wordt bepaald: *“Bij de uitwerking van de organisatie en de samenwerking, vermeld in het tweede lid, wordt de functionaris voor de gegevensbescherming van de OSB betrokken.”*
53. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
54. De **bewaartermijn** wordt bepaald in artikel 102 van het Ontwerp: persoonsgegevens worden gedurende vijf jaar na afloop van het onderzoek bewaard (artikel 102 Ontwerp). De VTC is van mening dat de bewaartermijn in het Ontwerp voldoende bepaalbaar en verantwoord is.

Rechten van de betrokkenen en transparantie

55. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

56. De VTC stelt vast dat in het Ontwerp de door de AVG bovenvermelde verplichte vermeldingen niet zijn opgenomen.
57. De VTC is evenwel van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplicht op te nemen vermeldingen, zoals bedoeld in randnummer 58, zodat het voor de betrokkenen duidelijk is tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Beveiligingsmaatregelen

58. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
59. Artikel 96 van het Ontwerp regelt de **vertrouwelijke behandeling** van de gegevens en dus ook van de persoonsgegevens. Het artikel bepaalt het volgende: *“De OSB neemt de nodige maatregelen dat de volgende gegevens niet voor andere doeleinden dan het veiligheidsonderzoek beschikbaar worden: 1° alle getuigenissen en andere verklaringen, verslagen en notities die door de OSB in het kader van het veiligheidsonderzoek worden opgetekend of ontvangen; 2° documenten die de identiteit onthullen van personen die in de kader van het veiligheidsonderzoek zijn gehoord; 3° informatie betreffende bij het ongeval of incident op zee betrokken personen die bijzonder gevoelig of privé van aard is, onder meer informatie over hun gezondheid. De persoonsgegevens die op basis van de bevoegdheden vermeld in artikel 95, eerste lid, worden verzameld en verwerkt, worden zoveel als mogelijk geanonimiseerd dan wel gepseudonimiseerd in overeenstemming met de doeleinden van het onderzoek, vermeld in artikel 91.”*
60. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens (zoals opgenomen in artikel 95 van het Ontwerp, wat door de VTC als een positief gegeven wordt ervaren);
  - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
  - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
61. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁷

---

¹⁵ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

¹⁶ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

¹⁷ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouder kan controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁸.

62. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁹.
63. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²⁰.

C. Artikel 105 Ontwerp: toezicht-, handhavings- en inspectiediensten

64. Het toezicht op en de handhaving van het decreet wordt toevertrouwd aan toezicht-, handhavings- en inspectiediensten. Deze diensten verzamelen bij en in het kader van de uitoefening van hun opdrachten gegevens, hetzij rechtstreeks, hetzij via personen of organen die gemachtigd of erkend zijn om gegevens te verzamelen en die als zodanig optreden als verwerker en/of aangestelde van de bevoegde toezicht-, inspectie- of handhavingsdienst. Die gegevens bevatten onder meer persoonsgegevens (in de zin van gegevens over en van natuurlijke personen) (Toelichting bij artikel 105 van het Ontwerp, Memorie van Toelichting). Artikel 105 van het Ontwerp behandelt de verwerking van persoonsgegevens door toezicht-, inspectie- en handhavingsdiensten, en de mogelijkheid voor deze diensten om zich te beroepen op uitzonderingen op de rechten en verplichtingen onder de AVG.
65. De decreetgever beroept zich op de uitzondering op de rechten van betrokkenen en transparantie zoals voorzien in artikel 23, 1, e) en h) AVG.
66. Artikel 23, lid 1 AVG bepaalt het volgende:

“De reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34, alsmede in artikel 5 kan, voor zover de bepalingen van die artikelen overeenstemmen met de rechten en verplichtingen als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 20, worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker van toepassing zijn, op voorwaarde dat die beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van:

- a) de nationale veiligheid;
- b) landsverdediging;
- c) de openbare veiligheid;
- d) de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, met inbegrip van de bescherming tegen en de voorkoming van gevaren voor de openbare veiligheid;
- e) andere belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Unie of van een lidstaat, met name een belangrijk economisch of financieel belang van de Unie of van een lidstaat, met inbegrip van monetaire, budgettaire en fiscale aangelegenheden, volksgezondheid en sociale zekerheid;
- f) de bescherming van de onafhankelijkheid van de rechter en gerechtelijke procedures;

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁸ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁹ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²⁰ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- g) de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van schendingen van de beroepscode voor geregementeerde beroepen;
- h) een taak op het gebied van toezicht, inspectie of regelgeving die verband houdt, al is het incidenteel, met de uitoefening van het openbaar gezag in de in de punten a), tot en met e) en punt g) bedoelde gevallen;
- i) de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen;
- j) de inning van civielrechtelijke vorderingen.

2. De in lid 1 bedoelde wettelijke maatregelen bevatten met name specifieke bepalingen met betrekking tot, in voorkomend geval, ten minste:

- a) de doeleinden van de verwerking of van de categorieën van verwerking,
- b) de categorieën van persoonsgegevens,
- c) het toepassingsgebied van de ingevoerde beperkingen,
- d) de waarborgen ter voorkoming van misbruik of onrechtmatige toegang of doorgifte,
- e) de specificatie van de verwerkingsverantwoordelijke of de categorieën van verwerkingsverantwoordelijken,
- f) de opslagperiodes en de toepasselijke waarborgen, rekening houdend met de aard, de omvang en de doeleinden van de verwerking of van de categorieën van verwerking,
- g) de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en
- h) het recht van betrokkenen om van de beperking op de hoogte te worden gesteld, tenzij dit afbreuk kan doen aan het doel van de beperking.

67. Op basis van de lezing van dit artikel 23 AVG en van de bijhorende overweging 73 van de AVG, is de VTC van oordeel dat het gebruik maken van deze afwijkingsmogelijkheid tot het strikt noodzakelijke moet worden beperkt.

68. Als motivatie om van deze afwijkingsmogelijkheid gebruik te maken wordt in de Memorie van Toelichting op het volgende gewezen: *“Met het oog op de taken die hen worden toevertrouwd, is het niet altijd mogelijk om de betrokkenen wiens gegevens worden verwerkt, onmiddellijk in kennis te stellen van het feit dat hun gegevens verzameld zijn en verwerkt worden en hen bijgevolg de inlichtingen mee te delen die door de algemene verordening gegevensbescherming worden voorzien. Zo is het niet aangewezen dat wanneer een inspecteur gegevens verzamelt omtrent een persoon van wie vermoed wordt dat hij zich schuldig maakt aan een overtreding, deze laatste hieromtrent wordt geïnformeerd. Indien de inspecteur hiertoe zou worden verplicht, zou de betrokkene in de mogelijkheid worden gesteld zijn onwettige praktijken gedurende een bepaalde periode te stoppen of bewijzen te doen verdwijnen, zodat een verdere controle geen zin meer zou hebben. Dit zou strijdig zijn met de geest van de regelgeving betreffende de inspectie en handhaving en van de decreten en besluiten waarop de agenten en inspecteurs toezicht dienen te houden. Diezelfde taken dreigen eveneens in het gedrang te komen wanneer aan de betrokkene het recht wordt gegeven inzage te verkrijgen van de hem betreffende gegevens die worden verwerkt. Bij uitbreiding kan ook de uitoefening van andere rechten deze toezicht-, inspectie- en handhavingstaken in het gedrang brengen.”*

69. Als in deze afwijkingsmogelijkheid wordt voorzien, moeten een aantal strikte voorwaarden zoals bepaald onder artikel 23, lid 2 AVG worden nageleefd. Verder moet rekening worden gehouden met het feit dat de beperking de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet moet laten en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van deze doeleinden zoals opgenomen in artikel 23, lid 1 AVG.

70. Het ontwerp bevat een aantal van de door artikel 23 lid 2 AVG vereiste waarborgen, waaronder het bepalen van het materieel toepassingsgebied van de regeling (persoonsgegevens in het kader van een onderzoek), het verwijzen naar de doeleinden die de uitzondering rechtvaardigen zoals verwoord in artikel 23, lid 1, e) en h), AVG en de bepaling dat de uitzondering noodzakelijk moet zijn voor “het goede verloop van het onderzoek”.
71. Een aantal verdere waarborgen worden door de decreetgever ingebouwd. Ten eerste wat betreft **de periode waarbinnen de uitzondering geldt en het einde van de gelding van de uitzondering**. De wetgever kan geen complete buitentoepassingsverklaring invoeren van de rechten en plichten, maar enkel een tijdelijke schorsing van de uitoefening van de in artikel 23, lid 1 vermelde rechten en plichten.
72. Artikel 105 van het Ontwerp bepaalt over de periode waarbinnen de uitzondering geldt: *“De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden, in het kader van de decretale en reglementaire opdrachten van de daartoe bevoegde overheden, op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. De duur van de voorbereidende werkzaamheden mag in voorkomend geval niet meer bedragen dan een jaar vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening.*
- Nadat het onderzoek afgesloten is, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.”*
73. De Memorie van Toelichting (toelichting bij artikel 105 van het Ontwerp) voegt hieraan toe: “Het tijdelijke karakter van de uitzondering houdt in dat er slechts sprake is van een uitstel van de uitoefening van de belangrijkste rechten.”
74. Het tijdelijk karakter wordt door de VTC positief onthaald. De decreetgever komt hierbij tegemoet aan de onmogelijkheid tot het invoeren van een complete buitentoepassingsverklaring van de rechten en plichten, en dit ligt ook in lijn met de verplichting onder artikel 23, lid 2, c) AVG waarin bepaald wordt dat het toepassingsgebied van de uitzondering duidelijk moet worden omschreven.
75. **De reikwijdte van de beperking wordt herleid tot het minimum.** Artikel 105 van het Ontwerp bepaalt: “De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het eerste lid, heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek dat of van de controle die de weigering of beperking van de rechten, vermeld in het eerste lid, rechtvaardigt.”
76. Een betrokkene moet zich steeds kunnen wenden tot de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming, tot de bevoegde toezichthoudende autoriteit, en om informatie te krijgen over zijn rechtsmiddelen (een beroep in rechte instellen en desgevallend een verzoek in te dienen bij de bevoegde VTC). **De rol van de functionaris voor gegevensbescherming** wordt uitgewerkt in artikel 105 van het Ontwerp. Concreet bepaalt artikel 105 van het Ontwerp het volgende:

“Als de betrokkene in het geval, vermeld in het eerste lid, tijdens de periode, vermeld in het tweede lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming de ontvangst daarvan.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming brengt de betrokkene schriftelijk, zo snel mogelijk en in elk geval binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het eerste lid. De verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of die beperking hoeft niet te worden verstrekt als dat de decretale en reglementaire opdrachten van de daartoe bevoegde overheden zou ondermijnen, met behoud van de toepassing van het achtste lid. Als het nodig is, kan de voormelde termijn met twee maanden worden verlengd, rekening houdend met het aantal aanvragen en de complexiteit ervan. De

verwerkingsverantwoordelijke brengt de betrokkene binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van die verlenging en van de redenen voor het uitstel.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en om een beroep in rechte in te stellen.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming noteert de feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing is gebaseerd. Die informatie houdt hij ter beschikking van de voormelde Vlaamse toezichtcommissie."

77. De VTC onthaalt de omschrijving van de rol van de functionaris voor gegevensbescherming positief. De VTC onderlijnt daarentegen dat de functionaris voor gegevensbescherming slechts een adviserende rol heeft ten opzichte van de verwerkingsverantwoordelijke. Het is dus aanbevolen om de rol van de functionaris nog duidelijker te omschrijven als een adviserende rol. Het is de verwerkingsverantwoordelijke die de beslissing moet nemen en moet motiveren. De feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing wordt gebaseerd worden louter genoteerd door de functionaris voor gegevensbescherming. De VTC is van oordeel dat het de aanbeveling verdient dit beter te omschrijven in het Ontwerp.
78. Ten slotte behandelt het Ontwerp de problematiek van **wat als een dossier naar het Openbaar Ministerie of de vervolgingsinstantie is gestuurd** en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie, een onderzoeksrechter of een vervolgingsinstantie.
79. Concreet bepaalt artikel 105 van het Ontwerp hierover: "Als een dossier dat persoonsgegevens als vermeld in het eerste lid, bevat, naar het Openbaar Ministerie of de vervolgingsinstantie is gestuurd en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie, een onderzoeksrechter of een vervolgingsinstantie, en er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie, een onderzoeksrechter of een vervolgingsinstantie, mag de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming op verzoek van de betrokkene overeenkomstig artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening pas antwoorden nadat respectievelijk het Openbaar Ministerie, de onderzoeksrechter of de vervolgingsinstantie heeft bevestigd dat een antwoord het onderzoek niet in het gedrang brengt of kan brengen."
80. Deze bepaling voorziet in de inschakeling van de functionaris voor gegevensbescherming, wat positief kan worden onthaald. De bepaling verhindert verder dat een betrokkene te weten komt dat er bij het openbaar ministerie, de onderzoeksrechter of de vervolgingsinstantie een dossier lopende is wat het onderzoek in het gedrang brengt of kan brengen.
81. Op basis van deze waarborgen en rekening houdend daarentegen met de opmerking zoals geformuleerd in randnummer 85, is de VTC van mening dat de beperking waarin artikel 105 van het Ontwerp voorziet, de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van deze doeleinden zoals opgenomen in artikel 23, lid 1 AVG.
82. Men dient er echter voor te hoeden dat er geen standaard toepassing wordt gemaakt van artikel 105 van het Ontwerp. Er moet steeds sprake zijn van een gemotiveerde beslissing (met vermelding van de feitelijke en juridische gronden) om van de beperking toepassing te maken.
83. De rol van de functionaris voor gegevensbescherming wordt voldoende gedefinieerd, en er wordt voorzien in een controlemogelijkheid door de VTC. Als echter zou blijken bij een dergelijke controle dat de waarborgen onvoldoende zijn, dan zal een verdere aanpassing van het decreet noodzakelijk blijven.

D. Artikel 162 Ontwerp

84. Artikel 162 van het Ontwerp voorziet in een wijziging van de wet van 24 november 1975 houdende goedkeuring en uitvoering van het Verdrag inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee, 1972, bijgevoegd Reglement en zijn Bijlagen, opgemaakte te Londen op 20 oktober 1972. Artikel 162 van het Ontwerp bevat een regeling met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en de eventueel noodzakelijke beperking van de rechten van de betrokkenen overeenkomstig artikel 23 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Verwerking van persoonsgegevens

85. Personeelsleden, aangewezen door het College van Burgemeester en Schepenen worden aangeduid als toezichthouder, bestuurlijke opsporingsagent, vervolgingsinstantie en beboetingsinstantie in de zin van het kaderdecreet van 22 maart 2019 betreffende de bestuurlijke handhaving. Bij het uitvoeren van hun bevoegdheden zullen persoonsgegevens worden verwerkt.

86. Aangezien er hier sprake is van een verwerking van persoonsgegevens dienen de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens, zoals opgenomen in artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen wordt met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- in principe minstens in de regelgeving worden opgenomen. Deze essentiële elementen zijn:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

87. Deze essentiële elementen kunnen slechts beperkt in artikel 162 van het Ontwerp worden teruggevonden.

88. Over **het doel van de verwerking** bepaalt artikel 162 van het Ontwerp: de toepassing en de handhaving in de zone van de Scheldekaaien in de stad Antwerpen (Scheldekaaien zone Stad), en de uitvoering van de taken die door dit decreet aan de stad Antwerpen worden toegewezen.

89. De stad Antwerpen wordt aangewezen als **verwerkingsverantwoordelijke**.

90. De opslagperiode wordt slechts omschreven als: “de persoonsgegevens, vermeld in het vierde lid, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt”. Deze omschrijving van **de bewaartermijn** is onvoldoende bepaalbaar. Om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is, dient de verwerkingsverantwoordelijke duidelijke termijnen voor te stellen voor het wissen van gegevens of voor een periodieke toetsing ervan. De VTC is van oordeel dat het Ontwerp dient te voorzien in een bewaartermijn van bepaalde duur die kan worden verantwoord. Dit houdt in het aangeven van een specifieke periode, met andere woorden een bepaalde termijn, of het aanduiden van “de criteria ter bepaling van die termijn”, met andere woorden een “bepaalbare” termijn. In deze situatie dient bijvoorbeeld te worden aangegeven wanneer het niet langer noodzakelijk is om gegevens te bewaren.

91. Artikel 162 van het Ontwerp bepaalt niet nader wie de **betrokkenen** zijn. Evenmin wordt aangeduid welke **categorieën van persoonsgegevens** worden verwerkt. De VTC benadrukt dan ook dat alle essentiële gegevens zoals opgesomd in artikel 6.3 AVG (randnummer 94) moeten worden opgenomen in artikel 162 van het Ontwerp.

92. In de mate dat deze elementen niet worden opgenomen in het Ontwerp artikel 162, kan evenmin geoordeeld worden of het Ontwerp in artikel 162 voldoet aan de voorwaarden opgelegd door de AVG over doelbinding, verantwoording, minimale gegevensverwerking, de rechten van de betrokkenen en transparantie en beveiligingsmaatregelen.
93. De VTC merkt bijgevolg op dat het noodzakelijk is artikel 162 van het Ontwerp over de verwerking van persoonsgegevens verder uit te werken rekening houdend met de hiervoor vermelde opmerkingen en de eerder vermelde opmerkingen over de artikelen 90 tot en met 102 van het Ontwerp.

Beperkingen op de rechten van betrokkenen en transparantie

94. Conform het eerder geanalyseerde artikel 105 van het Ontwerp, voorziet artikel 162 van het Ontwerp evenzeer in de mogelijkheid de rechten van betrokkenen en de transparantieverplichtingen onder de AVG te beperken dit op grond van artikel 23, lid 1 AVG.
95. Hierbij bepaalt het Ontwerp, volledig gelijklopend met artikel 105 van het Ontwerp het volgende: "Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de voormelde verordening kan de stad Antwerpen beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vijfde tot en met het dertiende lid.

De afwijkmogelijkheid, vermeld in het vierde lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden, in het kader van de decretale en reglementaire opdrachten van de stad Antwerpen, op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. De duur van de voorbereidende werkzaamheden mag in voorkomend geval niet meer bedragen dan een jaar vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening.

De persoonsgegevens, vermeld in het vierde lid, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

De afwijkmogelijkheid, vermeld in het vierde lid, heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek dat of van de controle die de weigering of beperking van de rechten, vermeld in het vierde lid, rechtvaardigt.

Als de betrokkene in het geval, vermeld in het vierde lid, tijdens de periode vermeld in het vijfde lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming de ontvangst daarvan.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming brengt de betrokkene schriftelijk, zo snel mogelijk en in elk geval binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het vierde lid. De verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of die beperking hoeft niet te worden verstrekt als dat de decretale en reglementaire opdrachten van de stad Antwerpen zou ondermijnen, met behoud van de toepassing van het elfde lid. Als het nodig is, kan de voormelde termijn met twee maanden worden verlengd, rekening houdend met het aantal aanvragen en de complexiteit ervan. De verwerkingsverantwoordelijke brengt de betrokkene binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van die verlenging en van de redenen voor het uitstel.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008

betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en om een beroep in rechte in te stellen.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming noteert de feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing is gebaseerd. Die informatie houdt hij ter beschikking van de voormelde Vlaamse toezichtcommissie.

Nadat het onderzoek is afgesloten, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.”

96. De VTC verwijst voor haar analyse, naar de eerder gevoerde analyse bij artikel 105 van het Ontwerp. Op basis van de lezing van artikel 23 AVG en van de bijhorende overweging 73 van de AVG, is de VTC van oordeel dat het gebruik maken van deze afwijkingsmogelijkheid tot het strikt noodzakelijke moet worden beperkt.
97. Het ontwerp bevat ook hier een aantal van de door artikel 23 lid 2 AVG vereiste waarborgen, waaronder het bepalen van het materieel toepassingsgebied van de regeling (persoonsgegevens in het kader van een onderzoek), het verwijzen naar de doeleinden die de uitzondering rechtvaardigen zoals verwoord in artikel 23, lid 1, e) en h) AVG en de bepaling dat de uitzondering noodzakelijk moet zijn voor “het goede verloop van het onderzoek”.
98. Een aantal verdere gelijklopende waarborgen met artikel 105 van het Ontwerp worden door de decreetgever ingebouwd. Ten eerste wat betreft de periode waarbinnen de uitzondering geldt en het einde van de gelding van de uitzondering. De reikwijdte van de beperking wordt verder herleid tot het minimum. Ten derde wordt de rol van de functionaris voor gegevensbescherming uitgewerkt. Voor dit laatste geldt echter ook hier de opmerking dat de functionaris voor gegevensbescherming slechts een adviserende rol heeft ten opzichte van de verwerkingsverantwoordelijke. Het is dus aanbevolen om de rol van de functionaris nog duidelijker te omschrijven als een adviserende rol. Het is de verwerkingsverantwoordelijke die de beslissing moet nemen en moet motiveren. De feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing wordt gebaseerd worden louter genoteerd door de functionaris voor gegevensbescherming. De VTC is van oordeel dat het de aanbeveling verdient dit beter te omschrijven in het Ontwerp.
99. De VTC is ook hier van mening dat de beperking waarin artikel 162 van het Ontwerp voorziet de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet laat en in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van deze doeleinden zoals opgenomen in artikel 23, lid 1 AVG.
100. Men dient er echter voor te hoeden dat er geen standaard toepassing wordt gemaakt van artikel 162 van het ontwerp. Er moet steeds sprake zijn van een gemotiveerde beslissing (met vermelding van de feitelijk en juridische gronden) om van de beperking toepassing te maken.
101. De rol van de functionaris voor gegevensbescherming wordt voldoende gedefinieerd, en er wordt voorzien in een controlemogelijkheid door de VTC. Als echter zou blijken bij een dergelijke controle dat de waarborgen onvoldoende zijn, dan zal een verdere aanpassing van de regelgeving noodzakelijk blijven.

E. Algemene opmerking

102. Ten slotte wenst de VTC erop te wijzen dat ook andere bepalingen van dit Ontwerp een verwerking van persoonsgegevens met zich mee kunnen brengen, zonder dat het Ontwerp in enige regeling over de verwerking van persoonsgegevens voorziet. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende bepalingen:

- Artikel 37 en verder van het Ontwerp inzake watercaptatie. Een vergunning moet worden verkregen voor het capteren van water en wordt verleend door de waterwegbeheerder of het havenbedrijf. De Vlaamse Regering omschrijft de nadere modaliteiten van de melding van een watervang en de voorwaarden en procedure voor de afgifte van de vergunning voor een watervang. Het afleveren van vergunningen, en ook het eventueel voorzien in een register van vergunningen, brengt een verwerking van persoonsgegevens met zich mee. Op deze verwerking zijn de eerder behandelde voorwaarden zoals onder meer behandeld bij de analyse van de artikelen 90 tot en met 102 van het Ontwerp van toepassing. Ook dient rekening te worden gehouden met de opmerkingen over het Vlaams Register voor Binnenschepen en opmerkingen hierbij geformuleerd over de delegatie aan de Vlaamse Regering.
- Artikel 55 en 56 van het Ontwerp over de aflevering van certificaten en de voorwaarden waaraan een schip moet voldoen om in staat van veiligheid te zijn. In het bijzonder over dit laatste kan van de bemanning worden verzocht attesten over lichamelijk geschiktheid voor te leggen. Ook deze bepalingen raken aan de verwerking van persoonsgegevens, meer nog waar het gezondheidsgegevens betreft, kunnen deze worden gekwalificeerd als bijzondere categorieën van gegevens onder artikel 9, lid 1 AVG. Op deze verwerking zijn de eerder behandelde voorwaarden zoals onder meer behandeld bij de analyse van de artikelen 90 tot en met 102 van het Ontwerp van toepassing.
- Artikel 60 en verder van het Ontwerp over kwalificatiecertificaten of vergunningen in hoofde van bemanningsleden en andere personen die dienstdoen aan boord of actief zijn bij scheepsoperaties. Met het oog op het bekomen van deze certificaten of vergunningen dienen persoonsgegevens worden verwerkt, waaronder opnieuw medische gegevens. De voorwaarden en modaliteiten worden verder uitgewerkt door de Vlaamse Regering. Op deze verwerking zijn opnieuw de eerder behandelde voorwaarden zoals onder meer behandeld bij de analyse van de artikelen 90 tot en met 102 van het Ontwerp van toepassing. Ook dient rekening te worden gehouden met de opmerkingen over het Vlaams Register voor Binnenschepen en opmerkingen hierbij geformuleerd over de delegatie aan de Vlaamse Regering.

III. BESLUIT

103. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

104. voor het Vlaams Register voor Binnenschepen (artikel 57 van het Ontwerp): een integratie van de essentiële elementen zoals bepaald in art. 6.3 AVG (in het bijzonder het aanduiden van de betrokkenen, de ontvangers, de categorieën van persoonsgegevens die zullen worden verwerkt);

105. voor de OSB (artikelen 90 tot en met 102 Ontwerp):

- nader definiëren van de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens. Bijkomende aanvullingen en preciseringen zijn noodzakelijk;
- bij het uitwerken van het geplande samenwerkingsakkoord (gesloten op grond van artikel 90 van het Ontwerp) een wettelijke basis verder uitwerken voor de verwerking van persoonsgegevens die aan de vereisten van artikel 6 AVG voldoet;

- wanneer sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken: In het geplande samenwerkingsakkoord (gesloten op grond van artikel 90 van het Ontwerp) deze elementen zoals gedefinieerd in artikel 26, §1 AVG integreren;
- over mededeling van persoonsgegevens aan andere overheidsinstanties: het afsluiten van protocollen voor gegevensuitwisseling tussen de instanties;
- de noodzakelijke vermeldingen over rechten van betrokkenen en transparantie opnemen;

106. voor de handhavings- en inspectiediensten (artikel 105 van het Ontwerp): het is aanbevolen om de rol van de functionaris nog duidelijker te omschrijven als een adviserende rol;

107. voor artikel 162 van het Ontwerp:

- over de verwerking van persoonsgegevens: integratie van de essentiële elementen zoals bepaald in artikel 6.3 AVG in het Ontwerp (onder meer betrokkenen, welke categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt), een nader definiëren van een bepaalde bewaringstermijn;
- over de beperkingen op de rechten van betrokkenen en transparantie: het is aanbevolen om de rol van de functionaris nog duidelijker te omschrijven als een adviserende rol.

108. voor de artikelen 37 en verder van het Ontwerp over watercaptatie; artikel 55 en 56 van het Ontwerp over de aflevering van certificaten en de voorwaarden waaraan een schip moet voldoen om in staat van veiligheid te zijn; artikel 60 en verder van het Ontwerp over kwalificatiecertificaten of vergunningen in hoofde van bemanningsleden en andere personen die dienst doen aan boord of actief zijn bij scheepsoperaties: voorzien in de noodzakelijke bepalingen en waarborgen voor de verwerking van persoonsgegevens.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-01-29 15:14:43 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

